

بررسی نیازهای آموزشی بیماران مبتلا به استئوپروز مراجعه کننده به مراکز سنجش تراکم استخوان

**

*

// : // :

مقدمه و هدف: استئوپروز بعنوان یکی از مشکلات عظیم بهداشتی در کشورهای پیشرفته و درحال توسعه اعلام شده است. این بیماری منجر به ناتوانی و مرگ در افراد مسن، افزایش هزینه های بیمارستانی و کاهش کیفیت زندگی می گردد. با آموزشهای مناسب به بیماران می توان از پیشرفت بیماری و زمین گیر شدن بیمار جلوگیری کرد که در این راستا تعیین نیازهای آموزشی، اولین قدم برای برنامه ریزی آموزشی محسوب می شود. لذا هدف این پژوهش تعیین نیازهای آموزشی بیماران مبتلا به استئوپروز مراجعه کننده به مراکز سنجش تراکم استخوان بیمارستانهای منتخب شهر تهران در سال ۱۳۸۴ بود.

روش کار: در این پژوهش توصیفی، ۱۱۴ بیمار مبتلا به استئوپروز به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب و در پژوهش شرکت داده شدند. محیط پژوهش مراکز سنجش تراکم استخوان بیمارستانهای مربوطه بود. ابزار گرد آوری اطلاعات پرسشنامه بود که مشتمل بر ۶۸ سوال در رابطه با مشخصات دموگرافیک و سوالات مربوط به حیطه های نیاز آموزشی بیماران استئوپروز تنظیم گردید. جهت تعیین نیازهای آموزشی مبتلایان و ارتباط آن با برخی متغیرهای فوق از آمار توصیفی و استنباطی از جمله تست دقیق فیشر استفاده شده است.

نتایج: بیشترین درصد افراد مورد پژوهش (۸۶ درصد) در مورد بیماری استئوپروز نیاز به آموزش داشتند. نتایج رابطه معنی دار آماری بین برخی مشخصات دموگرافیک و حیطه های نیاز آموزشی بیماران استئوپروز نشان داد.

نتیجه نهایی: یافته های این پژوهش حاکی از آن بود که بیماران مبتلا به استئوپروز نیاز بالایی به امر آموزش در زمینه این بیماری دارند. لذا با تعیین نیازهای آموزشی بیان شده از سوی بیماران توسط کادر درمانی از جمله پرستاران، میتوان برنامه های آموزشی منسجم و مناسب جهت این بیماران تنظیم کرد و بدین طریق به عمده ترین اهداف مراقبتی که کنترل بیماری و کاهش عوارض است، دست یافت.

کلید واژه ها: استئوپروز / تراکم استخوان / نیازهای آموزشی

:

(
.()

D

.()

.()

.()

.()

.()

.()

.()

.()

.()

.()

:

.()

.()

:

D

) ()

نوع دارو	مصرف نمی کند		مصرف می کند		جمع
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
کورتيکواستروئید	۹۶	۸۴/۲	۱۸	۱۵/۸	۱۱۴
لووتیروکسین	۱۰۴	۹۱/۲	۱۰	۸/۸	۱۱۴
هیپارین	۱۱۳	۹۹/۱	۱	۰/۹	۱۱۴
فنی توتین	۱۱۳	۹۹/۱	۱	۰/۹	۱۱۴
فنوباریتال	۱۱۲	۹۸/۲	۲	۱/۸	۱۱۴

() .

جدول ۱: توزیع فراوانی بر حسب نوع داروی مصرفی

واحدهای پژوهش

نوع دارو	مصرف نمی کند		مصرف می کند		جمع
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
کورتيکواستروئید	۹۶	۸۴/۲	۱۸	۱۵/۸	۱۱۴
لووتیروکسین	۱۰۴	۹۱/۲	۱۰	۸/۸	۱۱۴
هیپارین	۱۱۳	۹۹/۱	۱	۰/۹	۱۱۴
فنی توتین	۱۱۳	۹۹/۱	۱	۰/۹	۱۱۴
فنوباریتال	۱۱۲	۹۸/۲	۲	۱/۸	۱۱۴

% /

() .

جدول ۲: توزیع فراوانی بر حسب سابقه بیماری

واحدهای پژوهش

نوع بیماری	سابقه بیماری ندارد		سابقه بیماری دارد		جمع
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
پرکاری تیروئید	۱۰۹	۹۵/۶	۵	۴/۴	۱۱۴
پرکاری پارا تیروئید	۱۱۳	۹۹/۱	۱	۰/۹	۱۱۴
آرتريت روماتويد	۱۰۳	۹۰/۴	۱۱	۹/۶	۱۱۴
بیماری مزمن کبدی	۱۱۳	۹۹/۱	۱	۰/۹	۱۱۴
بیماری مزمن کلیه	۱۰۹	۹۵/۶	۵	۴/۴	۱۱۴

% /

% /

% /

% /

/

% /

% /

% /

% /

% /

% /

% /

% /

% /

/ - /

% /

% / ()

% /

()

% /

% /

/

% / ()

% /

% /

% /

()

% /

% /

% /

% /

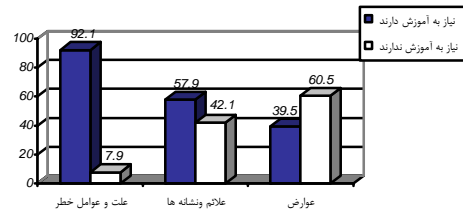
% /

% /

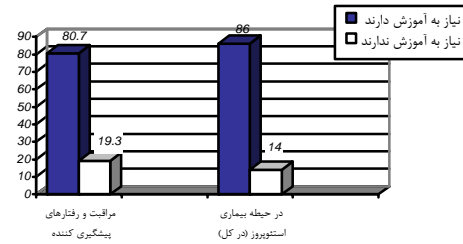
% /

% /

() .

نمودار ۱: وضعیت نیاز آموزشی واحدهای پژوهش در حیطه علت و عوامل خطر، علائم و نشانه ها و عوارض بیماری استئوپروز

نمودار ۲: وضعیت نیاز آموزشی واحدهای پژوهش در حیطه مراقبت و رفتارهای پیشگیری کننده و بطور کلی در حیطه بیماری استئوپروز

(p = /)

()

:

(/)

()

- tion on knowledge, attitude and practice (KAP) of patients with osteoporosis]. *Payesh Periodic* 2003; 3(1): 67-74. (Persian)
5. Addibi H, Abrahimi S, Mortaz-hajri S, Salah-omoum N. [The relationship of fruits and vegetables consumption bon mineral density of rural population of Tehran]. *Reproductively and Sterilization's Periodic* 2004; 6(1): 69-77. (Persian)
 6. Mahan K, Escott-Stump S. [Kraus's food, nutrition and diet therapy, nutrition for health and fitness]. Translation: Hossine S, Hossine F. Tehran: Farda 2004.(Persian)
 7. White Head D. A preventative health education program for osteoporosis. *J Adv Nurs* 2004; 47(1): 15-24.
 8. Abdoli S. [Osteoporoses prevention approaches among menopause women covered by Tehran university of medical sciences]. M.Sc. Thesis of Tehran nursing & midwifery school 2001: 54. (Persian)
 9. Abolhasani F, Mohammadi M, Soltani A. [Osteoporoses disease load in Iran]. *Reproductively and Sterilization's Periodic Jahade-Daneshgahi, Ebne-Sina Institute.* 2004 ; 6 (1) : 25 - 36.(Persian)
 10. Larejani B, Mohajari-Tahrany M, Hamedi Z, Soltani A. [Osteoporoses, diagnosis, prevention and treatment]. *Reproductively and Sterilization's Periodic Jahade Daneshgahi, Ebne-Sina Institute.* 2004;6(1):2-5. (Persian)
 11. Ignatavicius Donna D, Workman Lind M. *Medical surgical nursing.* Philadelphia: W.B. Saunders 2001.
 12. Soltani A, Larejani B, Sedaghat M, Addibi H. [Evaluation of risk factors of osteoporoses in menopause women attending in bone densitometry unit of endocrine research centre of Tehran university of medical sciences]. *Journal of Tebe- Jonoob* 2002; 5(1): 82-91. (Persian)
 13. Taghezadeh Z, Zolfaghari M, Mortaz-hajri S, Maghbooli SH. [Relationship between air pollution and bone biochemical and density measurements]. *Reproductively and Sterilization's Periodic Journal of Jahade-Daneshgahi, Ebne-sina Institute.* 2004; 6(1): 43-51.(Persian)
 14. Metules T. *Women's health.* J RN. 2003; 66 (11): 57-62.
 15. Bassampoor SH, Monjamad Z. [self-care educational needs of cardiovascular vescles bypassed patients and their relatives]. *Hayat* 2004; 10 (20): 15-20. (Persian)
 16. Rauda H, Garcia M. Related life habit and knowledge about osteoporosis among women Elsalvador. *BMC Musculoskel Disord* 2004; 5 (29): 1-11
1. Dehghanmanshadi F, Naeimi S, Malacan M. [knowledge, attitude and practice of women on osteoporosis in Tehran]. *Scientific Periodic of Complementary Medicine Tehran University of Medical Sciences* 2003; 1(1): 24-29. (Persian)
 2. Phipps J W, Monahan DF, Sands KJ, Marek FJ, Neighbors M. *Medical surgical nursing .7th ed.* Philadelphia: Mosby. 2003.
 3. Chan KM. *Exercise interventions defusing the world's osteoporosis time bomb.* *World Health Organ Bull.* 2003; 81(11): 827-83.
 4. Pazhohee M, Kamiliyan Z, Sedaghat M, Galily R. [The effect of booklet-based educa-

17. Keramat A, Khalilfard A, Addibi H, Choupra A. [Epidemiology of osteoporosis among menopause women in Iran]. *Reproductively and Sterilization's Periodic Jahad-e-Daneshgahi, Ebne-Sina Institute*. 2004; 6(1):98-105. (Persian)
18. Moeiri A. [Sex-related factors on the density of femoral and lumbar bones]. *Health Science Institute's Periodic, Jahade-Sazandeghi*. 2003 ; (3):49-55.
19. Carol T. [Tyler's nursing fundamentals and skills]. Translation: Aftakhari-Manesh. Tehran: Boshra 2004; (Persian)
20. Abrahamzadeh A, Rahimi-Hagiabadi M. [Mu-lti - treatment strategies on osteoporosis]. *Asrar* 2004; 11(3): 27-31. (Persian)
21. Gazejahani B, Gotbi R. [Women's disease]. Tehran :Golban 2003. (Persian)
22. Harison R. [Endocrinology and metabolism disease]. Translation: Sajanion Kh, Farahmand Sh. Tehran: Arjomand Co. 2001. (Persian.)